

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 123

Selvitys sote-uudistuksen vaikutuksista konserniin kuuluviin säätiöihin

TRE:7902/00.01.03/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Arto Vuojolainen

Valmistelijan yhteystiedot

Liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen, puh. 050 345 1397,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Selvitys sote-uudistuksen vaikutuksista konserniin kuuluviin säätiöihin merkitään tiedoksi.

Perustelut

Kuntalain mukaan konserniin kuuluvat myös säätiöt, joiden hallitusten nimeämisessä kunta säätiön sääntöjen mukaan käyttää yli 50 prosentin mukaista päätösvaltaa. Käytännössä tämä velvoittaa kunnan yhdistämään säätiöt konsernitilinpäätökseensä sekä huomioimaan konserniohjeessa, joita säätiöiden tulee noudattaa soveltuvin osin.

Säätiölaki korostaa säätiön itsenäisyyttä ja riippumattomuutta, jonka toimintaa valvoo Patentti- ja rekisterihallitus. Säätiölain säädökset mm. lähipiiritoimista ja hallituksen jäsenen vastuusta toimia säätiön sääntöjen ja säätiölain mukaisesti on tiukka.

Konserniin kuuluu tällä hetkellä viisi säätiötä: Tampereen Vuokratalosäätiö, Kotilinnasäätiö, Tammenlehväsäätiö, Työvalmennussäätiö Syke ja Itämeri-instituutin säätiö. Säätiöiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 100 milj. euroa, tulos 12 milj euroa, taseen loppusumma 550 milj. euroa ja korolliset velat 358 milj. euroa.

Omistajaohjauksen näkemyksen mukaan kuntalaki ja säätiölaki ovat osin ristiriidassa ja aiheuttavat vaikeuksia käytännön toiminnassa ja omistajaohjauksessa. Esimerkiksi kuntalaki velvoittaa omistajaohjauksella huolehdittavan konsernin kokonaisedun toteutumisesta. Lisäksi konserniin kuuluville yhteisöille voidaan asettaa tavoitteita talousarviossa. Toisaalta säätiölaki taas korostaa säätiön hallituksen vastuuta vain sääntöjen mukaisesta toiminnasta ja erityisen tiukkaa riippumattomuutta lähipiiristä, jolle säätiö ei saa tuottaa mitään etua.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kirjanpidollisesti ristiriitaista on, että säätiö konsolidoidaan konsernitlinpäätökseen, mutta säätiön varat eivät missään olosuhteissa ole kaupungin käytettävissä eikä kaupunki toisaalta joudu vastuuseen säätiön veloista.

Runsaan vuoden kuluttua toteutettava sote-uudistus tulee muuttamaan säätiöiden toimintaa ja palvelusopimusten kumppanuuksia vaihtelevasti. Suurin suhteellinen vaikutus muutoksella tulee olemaan kuntouttavaa työtoimintaa harjoittavaan Työvalmennussäätiö Sykkeeseen, jonka koko liikevaihto tulee jatkossa hyvinvointialueelta. Tammenlehväsäätiön omistama Tammenlehväkeskus Oy tuottaa erilaisia kuntoutus- ja asumispalveluita ja sen liikevaihdosta tulee tällä hetkellä Tampereen kaupungilta noin 2/3. Näiden palveluiden ostot siirtyvät hyvinvointialueelle. Kotilinnasäätiön liikevaihdosta noin 30 prosenttia tulee Tampereen kaupungille vuokratuista tiloista, joissa kaupunki tuottaa erilaisia palveluasumisen palveluita. Myös nämä ostot siirtyvät hyvinvointialueelle. Kaikkein pienimmät vaikutukset sote-uudistuksella vaikuttavat olevan Tampereen Vuokratalosäätiön ja Itämeri-instituutin säätiön toimintaan, käytännössä ei juuri mitään.

Edessä olevat muutokset ja todetut käytännön haasteet säätiöiden kuulumisesta konserniin laittavat pohtimaan, mitä saavutetaan tai mitä menetetään, jos säätiöiden asemaa osana konsernia pohditaan. Säätiöiden toimintaan sekä vapaaehtoiselta ja markkinaehtoiselta pohjalta tapahtuvaan yhteistyöhön kaupungin kanssa sillä ei pitäisi olla mitään vaikutusta. Säätiöiden hallitukset ovat Patentti- ja rekisterihallituksen ohjeistuksen mukaisessa tiukassa henkilökohtaisessa vastuussa ja valvonnassa, eivätkä säätiöt saa toteuttaa muuta kuin sääntöjensä mukaista tarkoitusta ja säätiön etua. Koska kaupunki on toiminut säätiöiden perustajana ja päättänyt toiminnan tarkoituksesta, yhtyvät intressit luonnostaan ilman erityistä ohjausta tai siihen pyrkimystä.

Säätiölain 3 luvun 9 §:n mukaan säätiön hallitus itse nimeää hallituksen jäsenet ellei säätiön säännöissä muuta ole sanottu.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sami Suojanen

Liitteet

1 Säätiöt Tampere-konsernissa ja sote-uudistus

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 30.11.2021 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 1.12.2021.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
01.12.2021

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§123

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)